

Zespół Szkół Specjalnych nr 105
00-238 Warszawa, ul. Długa 9
tel. fax 22 831 18 55

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół Specjalnych nr 105 w Warszawie

Podstawa prawna

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art. 48 ust. 1, art. 53, art. 70, art. 73
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. 2017, poz. 59).
3. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm., art. 33).
4. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 10 grudnia 1948.
5. Europejska Konwencja Praw Człowieka
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017r. poz. 356).
7. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 2015, poz.1249).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U z 2018 r., poz. 214).
10. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. Nr 10, poz. 55).
11. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.).
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r., poz. 1591).
14. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.
15. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
16. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.
17. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV.
18. Konkordat między Rzeczpospolitą Polską a Stolicą Apostolską.
19. Karta Nauczyciela.
20. Statut Zespołu Szkół Specjalnych nr 105 w Warszawie.

WSTĘP

Program wychowawczo-profilaktyczny jest odpowiedzią na potrzeby rozwojowe oraz osobiste uczniów i środowiska wychowawczego. Próbuje także zmierzyć się z problemami i wyzwaniem współczesnego świata, przed którymi staje młody człowiek oraz jego rodzice i szkoła. Okres dojrzewania to czas narodzin dorosłego człowieka, kształtowania się poczucia własnej tożsamości, oddzielania się od rodziców, intensywniejszego doświadczania wspólnoty z innymi ludźmi, a czasy w których żyjemy to przyspieszone tempo przemian społecznych i technologicznych, co pociąga za sobą określone zagrożenia. Program wychowawczo-profilaktyczny promuje zdrowie i kształtuje oraz wzmacnia zachowania młodzieży zgodne ze społecznie akceptowanymi normami, zasadami i wartościami.

Przy opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły uwzględniono:

- a) zadania zawarte w podstawie programowej,
- b) dotychczasowe doświadczenia szkoły,
- c) zebrane od rodziców, uczniów i nauczycieli propozycje dotyczące głównych problemów i kierunków pracy w obszarze wychowania i profilaktyki w szkole oraz środowisku,
- d) przeprowadzoną diagnozę sytuacji wychowawczej, opiekuńczej, zagrożeń związanych z zachowaniami ryzykownymi, uzależnieniami w szkole i środowisku, działalnością uczniów w cyberprzestrzeni,
- e) wyniki ankiet ewaluacyjnych dla rodziców, uczniów i nauczycieli,
- f) przewidywane zmiany w szkole, środowisku i kraju, mogące mieć wpływ na proces wychowania.

Program realizowany jest przez wszystkich wychowawców i nauczycieli przedmiotów we współpracy z dyrekcją, specjalistami: pedagogiem, psychologiem, doradcą zawodowym, pielęgniarką szkolną oraz rodzicami uczniów, a także z instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna prowadzona jest wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Odbywa się ona w formie zajęć psychoedukacyjnych, warsztatowych, treningów umiejętności, szkoleń, a także w innych postaciach uwzględniających wykorzystywanie aktywnych metod pracy.

Rozdział I Charakterystyka szkoły i środowiska szkolnego

Nasza placówka znajduje się na Starym Mieście, w samym centrum kulturalnym Warszawy, co ułatwia organizowanie wielu interesujących zajęć dla uczniów. Jednocześnie wzmożone w centrum patrole policyjne i straży miejskiej w połączeniu ze szkolnym systemem monitoringu czynią naszą szkołę bezpieczną.

W skład Zespołu Szkół Specjalnych nr 105 wchodzi: Branżowa Szkoła I stopnia Specjalna nr 54 (BSS I nr 54) i Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy nr 1 (SSPdP nr 1). W BSS I nr 54 kształcimy młodzież niepełnosprawną intelektualnie w stopniu lekkim w zawodach: cukiernik, fryzjer, introligator, ogrodnik, pracownik pomocniczy obsługi hotelowej, stolarz, sprzedawca, tapicer. Młodzież niepełnosprawną intelektualnie w stopniu umiarkowanym lub znacznym przygotowujemy do codziennej pracy i życia w społeczeństwie w SSPdP nr 1, gdzie uczniowie doskonalą praktyczne umiejętności życiowe jak: gotowanie, majsterkowanie, dekorowanie wnętrz, dbałość o czystość i estetykę pomieszczeń. Nauka w szkole trwa trzy lata z możliwością przedłużenia etapu edukacyjnego o rok.

Niektórzy nasi uczniowie mają problemy także ze sprawnością fizyczną. Posiadają wady wzroku, słuchu, serca, niedowład kończyn górnych i dolnych, często są to wady sprzężone. Są też uczniowie z chorobami układu nerwowego (epilepsja), z zaburzeniami emocjonalnymi, z ADHD czy autyzmem. Część

naszych podopiecznych pochodzi z rodzin wielodzietnych i ubogich, czasami też niepełnych. Niewielki odsetek wychowuje się w domach dziecka. Jest też grupa uczniów wywodząca się z rodzin pełnych, o dobrym statusie materialnym.

Przed szkołą taką jak nasza stoi więc wiele wyzwań, z którymi staramy się radzić sobie jak najlepiej. Cała kadra pedagogiczna stara się maksymalnie aktywizować uczniów i indywidualizować nie tylko proces nauczania, ale wszelkie relacje uczeń - nauczyciel. W szkole specjalnej jest to sprawa pierwszorzędnej wagi. Każdy uczeń powinien czuć się ważny, doceniony i zauważony, każdy ma specyficzne problemy i powinien być odpowiednio traktowany to znaczy profesjonalnie i jednocześnie przyjaźnie, z szacunkiem i ze zrozumieniem.

Rozdział II

Zasady ogólne i sylwetka absolwenta

W procesie kształcenia i wychowania nasza szkoła realizuje model humanistyczny, zaakceptowany przez społeczność szkolną, silnie zakorzeniony w tradycyjnych polskich i chrześcijańskich wartościach takich jak: bezpieczeństwo, sprawiedliwość, życzliwość, odpowiedzialność, uczciwość, zdrowie, godność i rodzina. W oparciu o te uniwersalne wartości kształtowanie właściwych postaw u uczniów i rozwijanie ich umiejętności w sferze emocjonalnej, intelektualnej, fizycznej i moralno-społecznej odbywa się zarówno podczas zajęć lekcyjnych, jak i pozalekcyjnych.

Podstawowym czynnikiem wychowawczym jest prawidłowa realizacja zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych określona w statucie szkoły, szczególnie w szkolnych zasadach oceniania (WSO) i koncepcji pracy szkoły.

Punktem wyjścia do podejmowanych przez naszą placówkę rozmaitych oddziaływań wychowawczych jest opis świadomie kształtowanej sylwetki absolwenta. Chcemy, aby absolwent naszej szkoły był człowiekiem odpowiedzialnym, kulturalnym, myślącym, uczciwym, samodzielnym, tolerancyjnym, wrażliwym, życzliwym, asertywnym, szanującym tradycję i historię własnego narodu oraz przestrzegającym prawa i akceptującym ogólnie przyjęte normy społeczne. Staramy się, aby nasz wychowanek, na miarę swoich możliwości, posiadał umiejętność współdziałania w zespole i pracy w grupie, potrafił sprawnie komunikować się z innymi i twórczo rozwiązywać problemy, umiał posługiwać się nowoczesną technologią informacyjną oraz potrafił przystosować się do szybko zmieniającego się świata.

Szkoła oferuje absolwentom pomoc psychologa, pedagoga i doradcy zawodowego w rozwiązywaniu trudności i problemów życiowych, możliwość działania w Klubie Absolwenta oraz uczestniczenie w zajęciach Akademii Umiejętności.

Nad prawidłowym przebiegiem procesu wychowawczego w placówce czuwają zespoły do spraw pomocy psychologiczno-pedagogicznej, które dokonują wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania uczniów oraz opracowują dla nich strategie postępowania i indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne. Aktywnie uczestniczą w tych działaniach szkolni specjaliści: psycholog, pedagog, logopedzi, specjaliści terapii pedagogicznej i doradca zawodowy.

Rozdział III

Cele programu

Staramy się, aby nasza szkoła była placówką nowoczesną. Stosujemy więc różnorodne, współczesne metody kształcenia i wychowania. W praktyce łączymy tradycję z nowoczesnością, umożliwiając uczniom zdobycie zawodu i różnych pożytecznych umiejętności przydatnych na rynku pracy i w życiu oraz ułatwiając podjęcie dalszej nauki. W szkole kładzie się szczególny nacisk na budzenie wrażliwości moralnej i wspomaganie uczniów w dążeniu do samodzielności. Szkoła stara się wpajać uczniom szacunek dla innych i kształtować więź wspólnotową (rodzinną, lokalną, państwową), a także propagować patriotyzm jako wartość o podstawowym znaczeniu w wychowaniu.

Celem kształcenia i wychowania jest wszechstronny rozwój intelektualny, emocjonalny i fizyczny wychowanek jak również skupianie się na osłabianiu czynników wywołujących zachowania ryzykowne i wzmacnianie czynników chroniących uczniów przed zagrożeniami.

Za rozwój ucznia odpowiedzialni są rodzice, szkoła i on sam. Porozumienie i współdziałanie tych trzech podmiotów jest niezbędne. Pierwotne i największe prawo do wychowania mają rodzice, a szkoła może przyjąć na siebie jedynie rolę wspierającą rodzinę. Konieczne jest jednak zaangażowanie wszystkich zainteresowanych w proces kształcenia i wychowania. Niezbędne jest stworzenie uczniom możliwości podejmowania rozmaitych form aktywności na terenie szkoły i w oparciu o nią.

Głównym celem programu jest kształtowanie osobowości ucznia, który potrafi: świadomie dbać o zdrowie własne oraz innych ludzi, zachować się odpowiedzialnie w obliczu zagrożeń współczesnego świata, dokonywać właściwych wyborów, funkcjonować prawidłowo w społeczeństwie, korzystać z pomocy, doświadczenia i wsparcia dorosłych.

Rozdział IV

Zasady pracy wychowawczej z uczniem

Najważniejsze zasady to:

- 1) szanowanie podmiotowości ucznia i jego godności osobistej,
- 2) sprawiedliwe traktowanie uczniów,
- 3) konsekwencja w działaniu i rzetelne informowanie o wszelkich działaniach dotyczących ucznia,
- 4) indywidualizacja sposobów postępowania zgodnych z potrzebami i umiejętnościami wychowanka,
- 5) tworzenie atmosfery życzliwości, współpracy, pracy, szacunku i tolerancji dla odmienności, pod warunkiem, że różnice te nie są sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego,
- 6) uznawanie integralności i spójności procesu wychowawczego z procesem dydaktycznym,
- 7) opracowywanie na początku każdego roku szkolnego klasowego programu działań wychowawczo-profilaktycznych dostosowanego do specyfiki grupy.

Rozdział V

Współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi uczniów

Rodzice/opiekunowie prawni dla dobra dziecka powinni utrzymywać w miarę stały kontakt ze szkołą i reagować adekwatnie do sytuacji oraz starać się realizować zalecenia wychowawcze.

Rodzice/opiekunowie prawni mają możliwość:

- 1) współdecydowania w sprawach szkoły i wypowiedania się na temat jej pracy poprzez działalność w Radzie Rodziców, uczestnictwo w zebraniach szkolnych, wypełnianie anonimowych ankiet,
- 2) współtworzenia i opiniowania planów oraz programów szkolnych m.in. programu wychowawczo-profilaktycznego,
- 3) uczestnictwa w opracowaniu wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania oraz indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego swojego dziecka, a także ewaluacji tych dokumentów,
- 3) korzystania z wiedzy, umiejętności, porad i pomocy specjalistów szkolnych oraz personelu medycznego szkoły,
- 4) systematycznego kontaktowania się z dyrekcją szkoły, wychowawcami klas, innymi nauczycielami w terminie uzgodnionym telefonicznie lub w pilnych przypadkach bez uzgodnienia, w celu uzyskiwania rzetelnej informacji na temat swojego dziecka, jego zachowania, postępów w nauce i przyczyn trudności w szkole,
- 5) uczestniczenia w uroczystościach i imprezach szkolnych, wycieczkach, wyjściach pozaszkolnych,
- 6) doskonalenia umiejętności wychowawczych poprzez uczestniczenie w szkolnych spotkaniach poświęconych zagadnieniom wychowawczym (rodzice mogą proponować formy spotkań i osoby prowadzące),
- 7) wypracowywania rozwiązań problemów wspólnie z nauczycielami.

Rozdział VI

Współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę

Działania instytucji wspierających	Osoby odpowiedzialne	Termin
1. Kontaktowanie się ze specjalistami (edukatorami, terapeutami) z poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz innych placówek wspomagających pracę wychowawczą szkoły (wsparcie diagnostyczno-terapeutyczne)	pedagog, psycholog, dyrekcja	cały rok
2. Współpraca ze strażą miejską i policją w edukowaniu prawnym młodzieży i podejmowaniu działań interwencyjnych	pedagog, wychowawcy, dyrekcja	cały rok
3. Współpraca z kuratorami w celu zapewnienia właściwych oddziaływań wychowawczych	pedagog, wychowawcy	cały rok
4. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem uzależnień (pozyskiwanie materiałów informacyjno-edukacyjnych, porady i konsultacje, możliwość szkolenia)	psycholog, pedagog, nauczyciele	cały rok
5. Utrzymywanie kontaktu z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną – wypożyczanie filmów edukacyjnych, pozyskiwanie broszur, plakatów, ulotek do pracy	pielęgniarka	cały rok
6. Współpraca z poradniami leczącymi uzależnienia (informacje o dostępności leczenia, kierowanie na terapię)	psycholog, pedagog, pielęgniarka	cały rok
7. Współpraca z ośrodkami i poradniami świadczącymi pomoc w zakresie zdrowia, terapii i pomocy rodzinie	psycholog, pedagog	cały rok
8. Współpraca z poradniami seksuologicznymi (konsultacje, informacje o dostępności leczenia)	psycholog, pedagog, pielęgniarka	cały rok

Rozdział VII

System wychowawczy i działania profilaktyczne

Nasza placówka wypracowała swoisty system oddziaływania wychowawczego, oparty głównie na budowaniu więzi emocjonalnej między uczniem a szkołą oraz integrowanie uczniów ze środowiskiem lokalnym.

Założeniom tym służą:

- 1) obchody uroczystości szkolnych (ślubowanie klas pierwszych, okrągłe rocznice założenia szkoły, Dzień Edukacji Narodowej, uroczyste rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego), najważniejszych świąt państwowych i kościelnych,
- 2) imprezy sportowe, rozrywkowe i festyny (mikołajki, walentynki, andrzejki, Międzynarodowy Dzień Dziecka, festyn wiosenny dla kandydatów),
- 3) obozy, wycieczki krajoznawczo-turystyczne, wyjścia edukacyjno-wychowawcze,

- 4) wystawy prac uczniowskich oraz konkursy wiedzy i umiejętności szkolne i międzyszkolne,
- 5) zajęcia edukacyjno-wychowawcze w muzeach i innych miejscach użyteczności publicznej,
- 6) apele porządkowe.

Jednym z ważniejszych elementów systemu wychowawczego jest włączanie młodzieży do aktywnego uczestnictwa w **organizacjach szkolnych**. **Samorząd Uczniowski** przygotowuje do samorządności i pełnienia różnych ról społecznych, umożliwia poznawanie praw i obowiązków z nimi związanych oraz rozwija umiejętność współpracy i lepszego porozumiewania się z otoczeniem. **Szkolna drużyna harcerska** wpływa na kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych, uczy samodzielności, zaradności, odpowiedzialności, podejmowania decyzji i współżycia w grupie.

Istotne znaczenie w procesie wychowawczym mają oferowane młodzieży **zajęcia pozalekcyjne**, będące okazją do rozwijania zainteresowań, pogłębiania wiedzy i doskonalenia umiejętności. W szkole działa **Spółdzielnia Uczniowska „Psychotka”**, która integruje uczniów wokół idei spółdzielczości. Prowadzony przez spółdzielnię **sklepik** propaguje idee zdrowego odżywiania, rozwija umiejętności współpracy i samorządności. **Szkolny Klub Sportowy i wolontariat sportowy** pomagają w rozpoznawaniu i rozumieniu potrzeb biologicznych i zdrowotnych człowieka, rozwijają sprawność fizyczną oraz rozbudzają zainteresowania rekreacją i sportem. Wolontariat kształtuje postawę alternatywną dla konsumpcyjnego stylu życia i uzależnień, stwarza okazję do wyszukiwania autorytetów i budowania świata wartości, pomaga w rozwijaniu zainteresowań, w szukaniu pozytywnej formy spędzania czasu wolnego. Podejmowana przez uczniów-wolontariuszy aktywność wpływa pozytywnie na rozwój ich osobowości, jest ważna i pożądana ze względu na wymiar edukacyjno-wychowawczy.

Ważnym elementem systemu są zajęcia rewalidacyjne, usprawniające ogólnorozwojowo, motorycznie i komunikacyjnie, stwarzające szansę korygowania i kompensowania zaburzonych funkcji organizmu i doskonalenia umiejętności. **Lekcje biblioteczne** pozwalają lepiej wykorzystywać księgozbiór szkolny, a **redagowanie gazetki szkolnej** przygotowuje do lepszego funkcjonowania w życiu społecznym, rozwija umiejętność wypowiadania się na piśmie, wyzwala aktywność poznawczą, kształtuje krytycyzm wobec zdarzeń i zjawisk społecznych. Uczniowie mają też możliwość realizacji swych pasji w **kołach zainteresowań**. Są one systematycznie dostosowywane do potrzeb i oczekiwań młodzieży, dlatego oferta jest corocznie modyfikowana.

Jednym z istotnych elementów wychowawczego oddziaływania szkoły są warsztaty i zajęcia **edukacyjno-terapeutyczne** prowadzone przez wychowawców klas w trakcie godzin wychowawczych i różnych specjalistów szkolnych jak: psycholog, pedagog, doradca zawodowy oraz specjalistów spoza szkoły (np. przedstawiciel Straży Miejskiej m. st. Warszawy).

Ważnym elementem systemu wychowawczego jest otoczenie uczniów **indywidualną opieką psychologa, pedagoga i doradcy zawodowego**. Koordynacją oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych i ustalaniem strategii działania wobec poszczególnych uczniów i całych zespołów klasowych zajmują się zespoły ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Jednak najważniejszym elementem systemu wychowawczego są działania profilaktyczne, które koncentrują się w 3 obszarach.

1. Funkcjonowanie i umiejętności społeczne

Najważniejsze cele w tym obszarze działania szkoły to: kształtowanie u uczniów postawy społecznej i obywatelskiej w duchu poszanowania dla wartości uniwersalnych i narodowych oraz tradycji lokalnych, budzenie postaw patriotycznych oraz szacunku dla tradycji narodu, państwa, środowiska lokalnego i szkoły, rozwijanie istotnych umiejętności ze sfery interpersonalnej, takich jak: nawiązywanie dobrych kontaktów z ludźmi, konstruktywne rozwiązywanie problemów, radzenie sobie ze stresem, szukanie pomocy i wsparcia.

Działania szkoły	Osoby odpowiedzialne	Termin	Uwagi
1. Budowanie właściwych relacji międzyludzkich ze szczególnym uwzględnieniem relacji nauczyciel – uczeń	nauczyciele, specjaliści, pracownicy szkoły	cały rok	

2. Wzbudzanie poczucia przynależności do grupy szkolnej/klasowej/innej społecznej i własnej w niej wartości	wychowawcy klas, specjaliści szkolni, nauczyciele	cały rok	
3. Budzenie postawy patriotycznej (obchody świąt państwowych, znajomość sylwetek wielkich Polaków i patrona szkoły, dbałość o miejsca pamięci narodowej)	dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele	cały rok	
4. Zapoznanie uczniów z systemem ogólnoludzkich i chrześcijańskich wartości uznawanych powszechnie w kulturze i tradycji	wychowawcy nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących	cały rok	
5. Diagnozowanie problemów wychowawczych występujących w klasie i szkole, wypracowywanie i podejmowanie odpowiednich działań, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej	wychowawcy klas, psycholog, pedagog, nauczyciele	cały rok	
6. Prowadzenie zajęć i warsztatów integrujących klasę, z zakresu sprawnej komunikacji międzyludzkiej, tolerancji, radzenia sobie z trudnymi emocjami oraz stresem, empatii i asertywności, zwracania się o pomoc do innych	wychowawcy klas specjaliści szkolni nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących	cały rok	
7. Pomoc w odkrywaniu własnych możliwości, predyspozycji, talentów i ich twórczym wykorzystaniu	wychowawcy klas, specjaliści szkolni, nauczyciele	cały rok	
8. Realizowanie programów profilaktycznych (trening umiejętności społecznych) m.in. „Jak żyć z ludźmi”, „Spójrz inaczej”, „Nie przegraj”, „Przyjaciele Zippiego”, „Strażnicy uśmiechu”	przeszkoleni nauczyciele, edukatorzy, terapeuci	cały rok	
9. Kształtowanie u uczniów umiejętności krytycznego odbioru informacji (m.in. reklam) oraz krytycznej postawy wobec ślepego naśladownictwa piercingu, tatuowania się	wychowawcy, specjaliści nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących	I semestr	
10. Ochrona młodzieży przed przemocą z użyciem nowoczesnych technologii, uczenie bezpiecznego korzystania z Internetu (realizowanie programów profilaktycznych „W Sieci”, „Owce w Sieci”), obrony przed hejtem.	nauczyciele technologii informacyjnej i zajęć komputerowych, wychowawcy, specjaliści szkolni	I semestr Dzień Bezpiecznego Internetu	
11. Organizowanie szkolnych imprez okolicznościowych promujących wartość życzliwości, tolerancji, przyjaźni i pokoju	nauczyciele, specjaliści szkolni, samorząd uczniowski, dyrekcja	Międzynarodowy Dzień Tolerancji (16.11.2019), Światowy Dzień Życzliwości (21.11.2019)	
12. Zwiększanie świadomości uczniów w zakresie obowiązującego prawa i konsekwencji jego łamania	wychowawcy klas, zaproszeni goście	I i II semestr	współpraca ze strażą miejską i policją

13. Uczenie dbania o środowisko naturalne (m.in. wyrabianie nawyku segregowania odpadów). Udział w akcji „Sprzątanie Świata”, akcjach i piknikach ekologicznych	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści	cały rok	
14. Wzmacnianie zachowania pozytywnego uczniów, organizowanie apeli (nagradzanie)	dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy	cały rok	
15. Kształtowanie umiejętności oceny własnych zachowań, rozróżnienia dobra od zła oraz wykazania się odwagą cywilną i gotowością do ponoszenia konsekwencji popełnionych błędów	dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy, specjaliści szkolni	cały rok	
16. Przykład własny	wszyscy pracownicy	cały rok	

Oczekiwane efekty

Uczeń:

- ma poczucie przynależności do narodu polskiego,
- zna i szanuje symbole narodowe,
- przestrzega świąt państwowych,
- identyfikuje się z klasą i szkołą, zespołem i kołem zainteresowań,
- zna tradycje szkoły,
- szanuje siebie i innych,
- dba o swój rozwój, uczestniczy w dodatkowych zajęciach,
- unika zachowań ryzykownych,
- umie dokonać krytycznego wyboru różnych ofert,
- zna zagrożenia w Sieci i potrafi odpowiedzialnie korzystać z mediów społecznościowych.

potrafi:

- prawidłowo funkcjonować w otoczeniu, zna i respektuje obowiązujące zasady społeczne i moralne,
- dbać o zdrowie fizyczne i psychiczne,
- wykorzystywać zdobytą wiedzę i umiejętności,
- stosować zasady fair play,
- umiejętnie korzystać z technologii informacyjnych i komunikacyjnych,
- dbać o własny rozwój duchowy,
- dbać o środowisko naturalne.

2. Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy

Główne cele w tym obszarze działania szkoły to: propagowanie postawy odpowiedzialności za własne życie i zdrowie, szerzenie rzetelnej wiedzy o substancjach uzależniających oraz uzależnieniach behawioralnych, kształtowanie właściwych nawyków dotyczących spędzania czasu wolnego, przeciwdziałanie wagarom.

Działania szkoły	Osoby odpowiedzialne	Termin	Uwagi
1. Diagnozowanie skali problemu czyli stopnia zagrożenia uczniów uzależnieniami od substancji			

psychoaktywnych i uzależnieniami behawioralnymi (komputer/Internet, telefony komórkowe, konsole gier elektronicznych) oraz badanie postaw społecznych młodzieży wobec tych uzależnień	wychowawcy klas, pedagog, psycholog	I semestr	
2. Promowanie życia bez używek, dostarczenie rzetelnej wiedzy na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, alkohol, nikotyna, sterydy, leki) i uzależnień behawioralnych, mechanizmie ich działania we wszystkich sferach życia (zajęcia psychoedukacyjne, warsztaty z wykorzystaniem filmów, broszur, ulotek, artykułów prasowych, projekcje filmów, konkursy wiedzy i plastyczne)	wychowawcy klas, pielęgniarka, specjaliści szkolni	cały rok	
3. Trening umiejętności odmawiania	wychowawcy klas, specjaliści szkolni	cały rok	
4. Przeprowadzanie zajęć wychowawczych i warsztatów dotyczących agresywnego zachowania i źródeł agresji, uczenie konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie ze złością	wychowawcy klas, psycholog, pedagog, socjoterapeuta	cały rok	
5. Pogłębianie wiedzy uczniów na temat prawa szkolnego oraz konsekwencji jego łamania	wychowawcy	I i II semestr	
6. Realizowanie programów profilaktycznych (m.in. „ARS, czyli jak dbać o miłość”, „Na agresję spójrz inaczej”, „Trzeci Elementarz”)	przeszkoleni nauczyciele, edukatorzy, terapeuci	I i II semestr	
7. Omawianie aspektów prawnych związanych z uzależnieniami oraz konsekwencji prawnych używania środków psychoaktywnych	wychowawcy, zaproszeni goście (straż miejska, policja)	I i II semestr	
8. Publikacja w gazetce szkolnej artykułów związanych z tematyką uzależnień	redakcja gazetki	cały rok	
9. Budowanie u uczniów kompetencji intrapsychicznych (samoakceptacji, asertywności, poczucia własnej wartości)	nauczyciele, specjaliści	I i II semestr	
10. Rozwijanie u młodzieży umiejętności komunikowania się i radzenia sobie w sytuacjach trudnych (ze stresem, agresją – własną i zewnętrzną, hejtem), a także proszenia o pomoc	psycholog, pedagog, specjaliści, wychowawcy	I i II semestr	
11. Zapobieganie niepowodzeniom w nauce (organizowanie grup pomocy koleżeńskiej, dodatkowych zajęć wyrównawczych)	wychowawcy, nauczyciele, dyrekcja	cały rok	
12. Przeciwdziałanie nieuzasadnionej absencji na zajęciach szkolnych: - skrupulatne zapisywanie nieobecności w	nauczyciele,	cały rok	

dziennikach lekcyjnych, - monitorowanie frekwencji uczniów, -bieżące informowanie rodziców o nieusprawiedliwionych nieobecnościach dziecka, - stosownie procedury szkolnej, - informowanie ucznia o konsekwencjach	wychowawcy		
12. Otoczenie szczególną opieką uczniów z grup ryzyka (agresywne, trudne, nieodpowiedzialne, nieakceptowane społecznie zachowania)	wychowawcy, pedagog, psycholog	I i II semestr	
13. Organizowanie pomocy materialnej dla uczniów z najuboższych rodzin	wychowawcy szkolna komisja ds. socjalnych Rada Rodziców	cały rok	
14. Wdrażanie dobrych sposobów organizowania i spędzania czasu wolnego (dyskusje nt. spędzania czasu wolnego i czynnego wypoczynku, organizowanie wyjść do kina, muzeum, propagowanie czytelnictwa, organizowanie rajdów i wycieczek oraz rozgrywek sportowych, dyskotek i zabaw szkolnych)	wychowawcy, nauczyciele wychowania fizycznego, bibliotekarz	I i II semestr	
15. Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień młodzieży, zwiększanie uczestnictwa w szkolnych organizacjach młodzieżowych (Samorząd Uczniowski, ZHP, wolontariat szkolny, szkolne koło „Caritas”) i kołach zainteresowań	nauczyciele, opiekunowie organizacji i kół zainteresowań	I i II semestr	
16. Wzmacnianie rodziny w procesie wychowania: edukacja, szkolenia, porady	wychowawcy, pedagog, psycholog	cały rok	
17. Zwiększanie kompetencji nauczycieli z zakresu pracy profilaktycznej z młodzieżą (samokształcenie, rady szkoleniowe, kursy oraz inne formy doskonalące)	dyrekcja, pracownicy pedagogiczni	I i II semestr	wg potrzeb szkoły i nauczycieli
18. Stosowanie obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach trudnych	wszyscy pracownicy szkoły	cały rok	

Oczekiwane efekty

Uczeń:

- swoją postawą propaguje dobre wzorce,
- nie wagaruje,
- reaguje na przejawy niekulturalnego zachowania,
- zna mechanizmy uzależnień,

- radzi sobie w sytuacjach stresowych,
- włącza się w różne aktywności klasowe i szkolne.

potrafi:

- umie współdziałać z innymi ludźmi, jest przyjazny i życzliwy,
- właściwie zachować się w różnych sytuacjach,
- odpowiednio rozwiązywać konflikty z otoczeniem (zgodnie z obowiązującymi zasadami społeczno-moralnymi),
- dbać o zdrowie fizyczne i psychiczne,
- wykorzystywać zdobytą wiedzę i umiejętności,
- zachować się asertywnie w sytuacjach zagrażających jego bezpieczeństwu i zdrowiu,
- zwrócić się o pomoc w sytuacjach subiektywnie trudnych.

3. Promowanie zdrowego stylu życia

Najważniejsze cele w tym obszarze działania szkoły to: kształtowanie zdrowego stylu życia w odniesieniu do zdrowia fizycznego i psychicznego oraz kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji służących zdrowiu i bezpieczeństwu.

Działania szkoły	Osoby odpowiedzialne	Termin	Uwagi
1. Pogadanki na temat higieny osobistej, dbałości o zdrowie (m.in. choroby „brudnych rąk”) i otaczające środowisko oraz kultury życia codziennego	pielęgniarka, wychowawcy	I i II semestr	
2. Przeprowadzanie zajęć rozwijających świadomość w zakresie racjonalnego odżywiania i problemów związanych z anoreksją i bulimią	pielęgniarka, wychowawcy	I i II semestr	
3. Zajęcia rozwijające świadomość własnego ciała, przeciwdziałanie wadom postawy	nauczyciele wychowania fizycznego	cały rok	
4. Rozmowy z uczniami na temat granic osobistych i ochrony intymności, uczenie wyznaczania granic	wychowawcy klas, specjaliści, nauczyciele wdzwr	I i II semestr	
5. Poznawanie metod relaksacyjnych: - znaczenie odpoczynku, relaksu i relaksacji dla funkcjonowania organizmu, - formy relaksu: hobby, spacer, wycieczki	wychowawcy klas, specjaliści, nauczyciele wychowania fizycznego	cały rok	
6. Prowadzenie zajęć na temat chorób przenoszonych drogą płciową (w tym AIDS), poruszanie problemu odpowiedzialności za siebie oraz drugą osobę w kontekście zachowań	nauczyciele wdzwr, psycholog, pedagog	I i II semestr	

seksualnych, sytuacji przedwczesnego rodzicielstwa			
7. Popularyzacja wiedzy dotyczącej zdrowego stylu życia (artykuły, wywiady ze znanymi osobami - sportowcy, artyści), oddziaływania poprzez gazetkę szkolną i przykład własny	dyrekcja, nauczyciele, specjaliści, pielęgniarka	I i II semestr	
8. Praca indywidualna z uczniem przejawiającym zachowania ryzykowne	psycholog, pedagog, wychowawcy	cały rok	
9. Organizowanie spotkań edukacyjnych dla rodziców ze specjalistami	wychowawcy, pedagog, psycholog	I i II semestr	w ramach szkolnej Akademii Rodzica

Oczekiwane efekty

Uczeń:

- zna zasady zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku,
- dba o higienę osobistą,
- odżywia się właściwie do swojego wieku, zna zasady właściwego planowania posiłków,
- czuje się odpowiedzialny za zdrowie i życie swoje oraz innych osób,
- nie narusza granic osobistych innych osób,
- radzi sobie w sytuacjach stresowych.

potrafi:

- prawidłowo funkcjonować w otoczeniu,
- chronić swoją intymność i prywatność,
- dbać o zdrowie fizyczne i psychiczne,
- wykorzystywać zdobytą wiedzę i umiejętności,
- zachować się asertywnie w sytuacjach zagrażających jego zdrowiu

Rozdział VIII

IX. Ewaluacja i monitorowanie

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły podlega stałemu monitoringowi dokonywanemu na bieżąco przez pedagoga i psychologa szkolnego we współpracy z nauczycielami i wychowawcami. Może on ulegać modyfikacjom w trakcie realizacji. Pojawienie się nowych zagrożeń, sytuacji i zdarzeń spowoduje konieczność wdrożenia kolejnych elementów, czy strategii działania. Po wdrożeniu programu, przeprowadza się jego ewaluację, a następnie korektę – modyfikację, tak, aby w kolejnym roku szkolnym osiągnąć zamierzone cele. Ewaluację programu wychowawczo-profilaktycznego przeprowadza się jeden raz w roku szkolnym. Dokonuje jej zespół powołany przez dyrektora szkoły po zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej

ZSS nr 105. Członkowie zespołu do spraw ewaluacji odpowiedzialni są za przeprowadzenie badań, opracowanie materiałów i prezentację wyników są członkowie Zespołu. Osobami biorącymi udział w ewaluacji są wszyscy członkowie społeczności szkolnej.

1. Cele ewaluacji.

- Ewaluacja kształtująca:

1. uzyskanie informacji o przebiegu realizacji programu,
2. poznanie trudności i braków, które występują w trakcie realizacji,
3. określenie motywacji uczestników ewaluacji.

- Ewaluacja końcowa:

1. dokonanie oceny w zakresie nabytej wiedzy i kompetencji wychowawczo-profilaktycznych,
2. uzyskanie opinii o wartości realizowanego programu.

2. Kryteria ewaluacji.

- Kryterium zgodności:

1. zgodność programu z założonymi celami,
2. zgodność celów z potrzebami adresatów programu.

- Kryterium efektywności:

1. weryfikacja efektów zamierzonych działań,
2. ocena skuteczności realizacji programu,
3. zmniejszenie ilości zachowań ryzykownych,
4. poprawa relacji i atmosfery w środowisku szkolnym,
5. wzrost kompetencji uczestników programu.

3. Metody pozyskiwania informacji.

- Metody ewaluacji (bezpośrednie):

1. obserwacja,
2. analiza dokumentacji szkolnej,
3. wywiady,
4. rozmowy, dyskusje,
5. analiza osiągnięć uczniów,
6. konsultacje z rodzicami,
7. diagnoza i raporty,
8. opinie,
9. samoocena ewaluowanej grupy.

- Metody ewaluacji (pośrednie):

1. ankiety,
2. kwestionariusze zadań,
3. badania i techniki socjometryczne,
4. sondaże,
5. wypracowania uczniów.

Załączniki

1. Procedury postępowania w sytuacjach trudnych
2. Strategia postępowania z uczniami i uczennicami palącymi papierosy na terenie ZSS nr 105
3. Strategia postępowania wobec uczennic w ciąży i posiadających małe dzieci w ZSS nr 105
4. Wykaz placówek profilaktyki i terapii uzależnień – Warszawa i okolice
5. Wykaz placówek leczenia uzależnień – województwo mazowieckie
6. Telefony zaufania

Warszawa, sierpień 2019r.

Załącznik na rekonstrukcję
RP w dniu 30.08.2019r.
Uchwała nr 19/2018/19

DYREKTOR
Zespołu Szkół nr 105
(wzrost)
mgr Elżbieta Koszewska

Załącznik na rekonstrukcję
RP w dniu 12.09.2019r.
Uchwała nr 1/2019/20

Rada Rodziców
Zespołu Szkół Nr 105
ul. Długa 9
00-238 Warszawa

(wzrost)